

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasznos polt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a 10-12 soros hirdetésnek alkuszert a legolcsóbb árértéketnek fel. Helyegjű minden kiállításnak 10-12 soros. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság aora 50 krajczár.

'Nyitide' ben megjelenő kölémeny minden polt sora 30 kr Hirdetéseik felvételek a kiadó hivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHNER MAN H. köv. írodájában is. Név nélkül vagy bérszemélytől beküldött levelek nem vételnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adának.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre . . . . . 10 frt-kr. Fel évre . . . . . 5 — —. Negyed évre . . . . . 2 — 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca, 1364. szám, Dúrózsky ház, — a szerkesztőségre bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben: JELEGGYI K. LAJOS és IJ. ÜSÁTHY KÁROLYY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok útján.

A tanuló ifjúságról.

(Szűnidei elmélkedés.)

Az iskolai év be van fejezve. Az ifjúság rózsás kedve új tápót nyer a két havi szűnideő alatt, hogy azután újult erővel gyűjtsön ismereteket, melyek nélkül napjainkban semmiféle pályán nem lehet boldogulni.

Minél határozottabb a létért való küzdelem a társadalom minden rétegeiben, annál szükségesebb, hogy az életpályára készülő ifjúság jól fegyverezze föl magát a küzdelemre.

A kinek nincsenek családi összeköttetései, döntő körökkel való ismeretsége, annak ugyancsak tanulnia kell, hogy az iskolát elhagyva majdan boldogulhasson valamelyik életpályán.

A protekció kegyeltjei boldogulnak ugyan csekély ismeretekkel is, de ezek mindig kivétel. A nagy többségnek derekasan kell tanulni, szorgalmasan gyűjteni a tudományok tárházából, hogy a tudományok soha nem veszendő kincsével fel-fegyverkezve kiküzdhessek maguknak a működési tért.

Gazdag, virágzó nemzeteknél a választandó életpályá nem okoz nagy gondot egy ifjunak. A tanult s szakképzett ifjúságnak van ott elég tere képességének érvényesítésére.

Nálunk azonban a pályaválasztás okoz legtöbb gondot szűlőknek s a középiskolából kilépő fiaiknak egyaránt.

Itt a kínálat tizszeresen is meghaladja a keresletet. Ügyvédi oklevéllel bíró fiatal emberek irnokságra, sőt hivatalsszolgái állomásra, — okleveles tanárjelöltek, napidíjas állásért, magán instruktorsággért folyamodtak s folyamodnak sokszor jelenleg is. Miért? tán nincs tehetségük, hogy az általuk választott pályának tisztességgel megfeleljenek? Nem . . . a legképzettebb egyének sokszor kényseritve vannak ily lépés megtételére, ha éhen halni nem akarnak s örülnek, ha még ily álláshoz is juthatnak.

Ily anomaliák oka abban van, hogy nálunk minden tanult ember csak a tudományos grádusok felé törekszik. A praktikus pályákat nem keresi fel senki. És ezért sok szemrehányást kell tőrnie a magyar ifjúságnak a theoriák vesszőparipáján lovagolni szerető »államférfiak« s »nemzetgazdák« részéről, kik olesó tanácsokkal szolgálnak a jövőjéért aggódó ifjúságnak s utasítják őt az ipar terére.

Tisztelet becsület az iparnak. De hát előbb meg kell teremteni jó, az ipar jövőjét biztosító törvényekkel a magyar ipart, hogy egy tanult magyar fiu az ipart élet-céljálul válassza.

Van-e nekünk iparunk, mely virágoz-nék? vannak-e törvényeink, melyek a magyar ipar felvirágzását lehetővé ten-nék?

A ki hiszi, hogy birunk a magyar ipar felvirágoztatásának garanciájával, annak optimizmusát irigyeljük, de osztani nem tudjuk.

Ellenkezőleg; ő felsége örökös tartományaival a közös vámtérületnek fenntartása mellett még csak lehetőségét sem látjuk annak, hogy nálunk az ipar általában prosperálhasson.

Egyes nagyiparosok vergődhetnek zöld-ágra nálunk is, de ez csak kivétel. A kisiparnak azonban nemcsak jövője nincs a mi vámrendszerünk mellett, de hanyatlása évtizedről-évtizedre érezhetőbbé fog válni.

Hogy ily viszonyok mellett a csak némileg tanult ifjúságnak nincs kedve iparosnak beállni, ezen bámulhat a szobatudós »nemzetgazdák«, de mi ezt teljesen természetesenek találjuk.

A katonai pályától a germanizáló irány

vonja el a magyar fiut. S ezt sem lehet rossz néven venni egy magyar ifjunak, ki könnyebben tanulná meg talán még az arabs nyelvet is, mint a »der die daszt«. Azután az ifjúság még tud önértetesen lenni s büszke magyarságára; nem szereti, ha oly életpályán kell működnie, melyen az ő nyelve még vendégnek sines szivesen látva.

Az egyházi pályát ma többen keresik fel, mint a hatvanas években, hanem csodálatos, hogy a gentry-fuk sorából régebben többen léptek az egyházi pályára, mint jelenleg.

A kereskedői pályára aspirálók száma elég nagy, itt is többen lépnek e pályára, mint a mennyire viszonyaink mellett szükség van.

De annyi tény, hogy a középiskolát végzett növendékek óriási többsége az egyetemet s akadémiákat keresik fel. Ez annak a jele, hogy a tudomány utáni szomj előtérben áll az ifjúságnál annak daczára, hogy a tudományos pályák túltömve vannak s bizony nem igen kecsgettek fényes jövővel a tömegesen odatödlőket.

Az ifjúság erejét nem bénítja, tanulási vágyát nem lohasztja az, hogy bizonytalan jövőnek néz előre. S ez csodálatos, mert középiskolai rendszerünk óriási tanulmányi bizony eléggé alkalmas volna a tanulási kedv csökkentésére. Hanem az ifjúság igazolja egy paedagogus ama merész mondatát: »Der heutige Ernst der Wissenschaft, ermattet nicht die Jugendkraft.«

Kívánjuk is, hogy ugy legyen. Ifjúságnak ne fáradjon ki a tanulásban, mert nemzetünknek csak ugy van jövője, ha a tudomány nem vész ki e hazában.

Ha a nehéz boldogulás növeli a tudományos proletariatus csapatát, de ez nem oly nagy szerencsétlenség, mint ha az ignorancia növekednék. A tudós proletár reudesen a legjobb s tettekre kész hazafi, ha a haza veszélyben van, de az ignorancia nem csak nem menti meg, hanem éppen veszélybe dönti a hazát.

Csak élvezzek tehát ifjaink teli tüdővel a szabad természet levegőjét, pihenjék ki az iskolai év fáradaimait, gyűjtsenek új erőt a rájuk váró új fáradaimnak sikeres elviselésére. Örvendjenek most ifjúságunknak s ne aggaszsa őket bizonytalan jövőjük sorsa.

A jövő Isten s az ő kezökben van. Olyanná teremthetik azt majdan, a minőknek azt romlatlan szívük képzele, ha ők jobbak, önzetlenebbek lesznek s hazájokért jobban fognak tudni lelkesülni, mint mi öregek.

Hedry Bódog.

— A váci csata emlékét a város lakói tegnapelőtt szepen megünnepeleek Reggel 7 egy kettő óraker a 38 év előtt ott elesett honvédekért ünnepélyes gyászstieni tisztelet tartott, melynek végezetvel teljes számmal kivonultak a hatóságok, a város intelligenciája mintegy 2000 résztvevővel, hogy megkoszorúzzák a honvédelemeket. A megkoszorúzó Gajary Géza szolgabíró emelkedett hangu beszédet tartott. — A szözet elénkélésével fejeztetett be a hazafias ünnepély.

— Egyezmény Romániával az osztrák magyar védenek érdekében. A hivatalos lap közli a belügyminiszter által folyó évi 35714 sz. alatt kiadott rendeletet az osztrák magyar védenek k az ugynevezett de facto államválok és a osztrák-magyar monarchia között fennálló államjogi viszony megszüntetése iránt Romániával kötött nemzetközi egyezmény végrehajtása tárgyában.

— A kol ra. Róma jul. 18. Az utolsó napokban Catanában naponta körülbelül 20 ember halt meg kolerában; tegnap azonban csak 16 halálozási eset fordult elő. A járvány a tartomány egyes helységei közt nagyobb mérvben terjed.

— A francia probamozgositás. Páris, jul. 18. — A kamara 359 szavazattal 118 sz a v a z a t ellenében elfogadta a proba-

mozgositásról szóló törvényjavaslatot. A 9-ik szakaszt azonban, melynek értelmében a mozgositás területén a kereskedőknek kötelezett ségeik teljesítésére haladék engedélyezendő, törölték. A kormány ellenzte a szakaszt. Az általános vitában Cavaignac kétségbe vonta a mozgositás hasznát, míg Ferro hadügyminiszter védelmére kelt és konstatalta, hogy a mozgositás csak 20,000 emberre és 10,000 lóra fog szoritkozni.

— A bolgár ügyek Tirnova, jul. 18. Tegnapelőtt késő este több képviselő tanácskozást folytatott a szobranye épületében Sztolov miniszterelnökkel, a ki kijelentette, hogy a bolgár akció egyelőre befejeződött s az európai vette kezdetét. — Azt hiszik, hogy Európa helyben fogja hagyni a választást s hir szerint Koburg herceg maga vállalta magára a kérdést további lebonyolítását.

Páris, július 18. — Az orosz felhivatalos sajtónak Koburg herceg jelöltsége ellen való nyilatkozatai daczára sines kizárva a remény, hogy az orosz kormány és Koburg herceg között megállapodás jöhessen létre, minthogy a herceg hivatalosan kijelentette, hogy a szerződéseket tisz teleni akarja s az orosz politika szintén ezen az állásponton áll. Franciaország — nem lévén közvetlen érdekei Bulgáriában — nem fogja e kérdésben az iniciatívát megragadni, hanem — a nélkül, hogy Oroszország ellenére működnek, a megnyugtatós értelmében fog eljárni.

Bécs, július 18. — Mint egy itteni lap jelenti, Koburg Ferdinánd hercege egyelőre Benthaltban marad, azután pedig tengeri fürdőbe, valószínűleg Ostendébe megy s ha szabadságideje lejár, visszatér helyőrségébe, Jászberénybe.

— Boulanger. Páris, jul. 18. A párisi közéletnek mai üléseben határozati javaslatot terjesztett elő mely Páris lakosságát üdvözli azért, hogy július 14-dikén a köztársaságra veszélyes izgatásoknak ellentállni tudott. — Az indítványt azonban elvetették. — Boulanger tábornok — rosszalólag nyilatkozott Laurképviseleivel szemben levelelének közzététele miatt.

— Merenylet Pétervárt. Szergius orosz nagyherceg, a czár testvéröccse hesszeni Erzsébet hercegnőt vette — feleségül. ki fejhezmenetele után sem tért át a görög keleti hitre, hanem protestáns maradt. Egy londoni level szerint Pétervárt legközelebb több fanatikus orosz fogtak el, kik a protestáns nagyhercegnő ellen merenyletet terveztek.

Parlamenti praecedensek.

— Közi: Gáspár Imre. — (Negyedik közlemény) A megszidott elnök.

A jó Szentiványi Károlynak, az 1865—68 országgyűlés elnökének rossz napja is volt az inséges vita alatt.

Igy folyt le az egész dolog: Elnök: Kötelességemnek tartom kijelentni, (Halljuk!) hogy a képviselő urnak tökéletes igaza van abban hogy kölesont kőtni csak is a két tényezőnek, t. i. ő Felségének és a nemzetnek áll szabadságában; ha tehát arról volt volna szó, hogy kölcsönképen segítsünk az inség ügyében, akkor a képviselő urnak tökéletes igaza volna: eddig azonban arról szó nem volt, és ugy vagyok meggyőződve, hogy ha az inség tárgyában kölcsön útján kell segíteni, akkor ez a törvényhozó hatalomnak vagyis az országgyűlésnek bealegyezése nélkül nem fog megtörténni.

Tóth Vilmos jegyző: Következik Fábian Gábor.

Kállay Ödön: Én az elnök . . . (Élénk fölkiáltás jobbról: Rendre! Rendre! Az elnök ur előadására . . . (Rendre! Rendre!) Jögom van szólni. (Rendre! Rendre!) Az elnök előadása ellen akarok szólni. (Rendre! Rendre!) A házszabályok értelmében van jögom szólni. (Rendre! Rendre!)

Elnök: Bocsánatot kérek, az elnöknek bármikor joga van szólni. Ezt a jögot a házszabályok másnak nem adják.

Kállay Ödön: A ház szabályai értelmében szót kérek! (Jobb felől: Rendre! Rendre!) Azt meg kell adni.

Csanády Sándor: Addig nem engedünk tanácskozni.

Kállay Ödön (nagy zaj közepett): Ha az elnök a tárgyhöz akar szólni, méltóztassék a szabályok értelmében az elnökseget másnak átadni; különben ilyen kijelentésre semmi joga sines. Az ily eljárás ellen tiltakozom. (Nagy zaj. A szélső bal

oldalról: Mindnyájant tiltakozunk!)

Madarász József: Én is szót kérek a házszabályok értelmében! (Zaj)

Csanády Sándor: Addig nem engedünk tanácskozni. (Helyeslés Zaj.)

Deák Ferencz: Tökéletesen igazuk van azon uraknak, kik a házszabályokra hivatkoznak, nem a tárgyhöz, hanem a ház szabályaihoz akarnak szólni. Nekünk köteleességünk az ő észrevételeket kihallgatni, és a ház határozó folytote. (Élénk helyeslés.)

Kállay Ödön: T. ház! A kisebbségnek leginkább kell arra vigyázni, hogy a ház szabályai megtartassanak, mert ez övja meg a többség javától. E jöggel elek, midőn a t elnök ur felszólása ellen felszólalok, és fölökérem őt, hogy a házszabályokat méltóztassék megtartani, és ha a tárgyhöz akar szólni, méltóztassék az elnöki széket másnak átadni. Akkor szivesen kihallgatjuk. Ha pedig az elnöki széket ül, akkor igenis a szölot valamely szabálytalan kijelentésért rendre utasíthatja, de a tárgyhöz szölnia hatalmában nem áll mindaddig, míg az elnöki székről le nem lép (Helyeslés.)

Deák Ferencz: T. ház! Nem oly állapotban van az ország akár politikai, akár anyagi tekintetben, hogy még magunk között is keserűséget idézzünk elő, (Igaz! igaz!) midőn szegény hazánknak mindnyájunk egyesült erejére van szüksége, hogy Isten kedvezéséből szerencsésen kievezhessünk abból a sok bajból, a melyek közé a hullámok vetettek. Tisztelt elnökünk egy észrevételel tett, melyet nem akarok czofolatnak tekinteni, mert arra joga nem volt, hanem úgy, mint egyes nek ejtett észrevételel nem akadunk meg rajta; minden egyes ember elmondja észrevételel; és így azt hiszem, menjünk tovább. Meg vagyunk győződve, hogy a t. elnök ur legjobban tiszteli a ház és minden egyes követ jogát, és ő bizonyára senkit sem akar gátolni előadásában; annál kevésbbe akarta tehát jelenleg is, mint elnök, valaki észrevételel önölgatni. Véleményem tehát az, ejtsük el a dolgot és szöljünk magához a tárgyhöz. (Általános helyeslés.)

A monopoliomokról.

Szönyegre került a dohány-monopoliom kérdése is.

Igen derekasan kezdte a beszédét Nyáry Pál és beszédek már a bevezetése is aranyat ér. »Minden politika« — ugymond — »a mely nem nyugszik és nem alapszik elven, képes ugy minden alapot, mint minden helyzetet és rá vonatkozó okoskodást meghamisítani. Így vagyunk a monopoliommal is.« Aztán így folytatja:

A monopoliomot, olvassa bárki el mindazt, a mit annak pártolásra eddig irtak vagy mondtak, nem tudja senki se az igazság, se a czélszerűség alapjára fektetni. Természetes tehát, hogy a mi a monopoliomból ered, az mind elv nélkül, és ez az oka hogy alig van már megok a gondolkozó szakemberek közt is olyan, a ki a monopoliomnak pártolására in principio fel merne szölni. Nálunk a monopoliomnak sok nevei voltak és hála Istennek eltöröltettek, ugy szölván eltörölték magoktól a nélkül, hogy a törvényhozó-nak bele kellett volna szölni. Voltak idők Magyarorszában midőn a törvényre hivatkozva a megyék a napszámok, a mesteremberek munkáját és a húst is szabályozták. Ez a monopoliomi zavart eszmékből eredt és becületére válik a magyar nemzet szellemének, hogy ezek nagy részének el őrlésére nem volt szükség törvényre, mert, a mint mondanak nem eltörölték, hanem eltörölték magokban. Hatra van már csak kettő, a só t. i. és a dohány. A dohányról ez alkalommal nem szölok, az később fog előkerülni. Szoritkozom tisztán a sóra:

A természet és a gondviselés az embert a munkára teremtette, de hogy munkára képes legyen táplálkoznia kell és táplálkozik legfökebb lisztnemekkel és hussal; de ha a természet nem gondoskodott volna azon ingredientikról is, melyek ezen tárgyakat tápszerrekké átalakítják, valóban a husnak és gabnaneműeknek az emberek igen kevés hasznát vehették volna, mert e kettő élvezhetése fejteteleve van az által, hogy sónak is, viznek is kell járulni hozzájuk. Azt kérdem már most, hogy vajon nem épen azon jöggel válhatott volna-e azon tápszer egy kiegészítő része, t. i. a víz monopoliommá, mint annak másik, szintugy nélkülözhetlen szükséges része, a só? Ezért tehát előttem legalább, tisztán áll, hogy a monopoliomok közül, valamint a többi, ugy a monopoliom védelme sem alapitthatik egészséges elvekre. De e részben nem akarok most

tovább menni és nem akarok mélyebben beereszkedni e tárgyba, (Helyeslés) azért, mert most nem arról van szó, hogy eltöröljük-e a monopóliumot, hanem csak arról, hogy jelezsük azon utat, mely később korábban a monopólium teljes eltörlésére vezet.

Móricz Pál a dohány-monopóliumról.

Tiszta Kálmán e kitünő pénzügyi kapacitása bizonyára hozzá fog szólni a dohány-monopóliumhoz is. A k k o r i g y szövege:

T. képviselőház! A 7-ik osztály véleményében mig egy felől az ország közérületének ad kifejezést, másfelől az ipar és kereskedés szabadság nagy elvének érdekében kíván intézkedést tétetni. Mellőzve azt, hogy a monopólium a dohány minőségére káros befolyást gyakorolt, mellőzve, hogy a negyvenes években szép fejlődésnek indult magyar szivargyártást teljesen megsemmisítette, ha egyéb okok nem léteznének, magában az örökös tartományokban is megkezdett dohányművelés szükségessé teszi, hogy a monopóliumot eltöröljék, helyesebb gazdasági nézeteknek tért engedve, jobb minőségű dohánynyal álljunk ki a versenyre, és foglaljuk el azon piacokat, melyeket még el foglaltunk.

Ezeket előrebocsátva, méltóztassanak megengedni, hogy a fenförgő kérdést gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi tekintetben röviden érintsem.

Gazdasági tekintetben a monopólium korlátozza a tulajdonost, nem engedve meg, hogy sajátján azt termeljen, mi leginkább jövedelméhez; a dohánytermelési engedélyek által egyes vidékek a másik fölött, s egyes termelők a másik fölött kiváltságok nyújtanak, melyek sem czelszerűek, sem nem igazságosak; s e mellett az adó és vevő közötti viszonyt is megváltoztatja, mely szerint a vevő maga határozza meg a dohány értékét, s maga is osztályozza azt.

De a kereskedés tekintetében is káros a monopólium, mert mindenki tudja hogy az államnak valamely üzlet folytatására sokkal nagyobb tökére van szüksége, mint egyeseknek: mert az állam a rövid és a személyes hitel jöteknységét ki nem fejtheti, ugy mint egyesek; a kereskedésben fordulnak elő pillanatok, melyeknek czelszerű felhasználása által nagy nyereseményeket lehet elérni, az államhivatalnok pedig a kedvező perczeket, korlátozott helyzetében, kénytelen használatlanul elmulasztani, a kereskedés kárára, és ha azon möh sürgést tekintjük, melylyel egyesek saját érdekeik előmozdításában eljárnak, hasonló az államhivatalnoktól nem várhatván: ennél fogva az állam által folytatott kereskedés czéliránytalan.

De czéliránytalan az t. ház, pénzügyi tekintetben is, mert az oly üzlet, mely bruttó jövedelmének tekintélyes részét a kiadások által felomósztja, mindig forcirozott üzlet marad.

Azonban van e tárgyban, mint Tiszta Kálmán képviselő barátom mondotta, erkölcsi oldala is. Pénzügyminiszter ur a mult alkalommal tartott beszédeben azt méltóztatott kifejezni, hogy az, ki az államot megkárosítja, éppen olyan bünt követ el, mint az, ki egyeseget tudva megkárosít. De minő rendszer az olyan, mely az állam megkárosítását általánossá teszi? minő rendszer az, mely mind azon visszaéléseknek — a legfelső köröktől kezdve a társadalom legalsó rétegeig — elkövetését meghonosítja? minő rendszer az, mely a csempészkedést a családi élet szentelyéig terjeszti? Nem akarom a t házat azon sokszoros visszaélések elősorolásával untatni, melyek a dohány kiváltásnál elkövettek; de azt is megjegyzem, hogy mióta hazánkban a

monopólium behozatott, a megvesztegetés és az állam csálása rendszeresen üzetett. Ily demoralizáló institutio szabad államban sokáig fenn nem állhat, mert a közérkölciség feltámad ellene és halomra dönti azt.

De van a kérdésnek t. ház, politikai oldala is. A kik a jog és önkény közt különbséget tudnak tenni, a jelen állapotban némi megnyugvást találhatnak; de a nép a mult és jelen közt érezhető különbséget nem lát: ennél fogva a népnek a megnyugtató politikai szükségesség és ez sokkal inkább érdekében áll a kormányknak, mint az ellenzéknek. (Helyeslés a baloldalon.) Atalában véve, uraim, roncolt pénzügyet, megromlott államgazdasági viszonyokat tatarozni lehet; de tatarozás által rögtön jobb állapotot előidézni nem lehet: nem elég az államháztartásban a takarékoság elvét követni apróbb törléseket tenni a budgetben; de fel kell szabadítani az ipart, gazdaságot, kereskedelmet, szóval a productiv erőket és a közjólét fel fog virágozni.

HELYI HIREK.

* **A kolera.** Az olaszországi kolera a vonatkozólag a belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóság-hoz: Olaszország különböző pontjain közelebb ismét merültek fel kolera- és koleraganus esetek. Amár a kolera tavahurcolásának lehető megakadályozása czéljából minden ily eset felmerülte alkalmával megtegetnek mindazon nemzetközi intézkedések, melyek a kolera behurcolásának lehető megállítására alkalmasak, mégis tekintettel különösen azon körülményre, hogy a mult év folyamán nálunk is az ország több pontján uralkodott kolera-járvány és tekintettel arra, hogy a meleg nyári évszak, a mezei nagy munkaidő és a gyümölcsérés idejének bekövetkezése által a járvány újabb való felébredésének esélyei szaporodtak, mindezen körülmény folytán indítatva érzem magamat már most, midőn az ország területén kolera-járvány fellejtésének még jelenségei nincsenek, jó eleve és ismételtel felhívni a törvényhatóság figyelmét mindazon óvintézkedések megtételére, mely óvintézkedések szigoruan és pontosan foganatosítva alkalmasak arra, hogy egyrészt a kolera kitörését, másrészt annak tovatérését megakadályozzák. Mindenekelőtt szükségesnek tartom hogy megtörténjenek mindazon rendelkezések, melyek általános közegészségügyi és különösen járványügyi szempontból mindenkor főfontossággal bírnak. Különösen fokozott gond fordítandó a lég és talaj tisztaságának megőrzésére s gyors eltávolítására mindazon határnyak és lehető megszüntetésére mindazon körülménynek, a mi a levegőt és a talajt fertőztetni képes. A piaci rendőség, különösen most a gyümölcsérés időszakának beálltával, a legszigorubbán gyakoroltassék, — az ételmi szerek, italok közegészségügyi ellenőrzésére, valamint a jó és tiszta ivóvíz biztosítására a törvényhatóság általánosan a legnagyobb gondot fordítsa, fertőtlenítő szerek kellő mennyiségben való készletben tartása, a fertőtlenítés kellő és alapos eszközeivel, megfelelő jégkészlet biztosítása és ott, hol gyógyszerár helyben nincs, a szükséges gyógyszerek beszerzése, az orvosi segély biztosítása és a netalán bekövetkező megbetegülése esetén a beteg elköltöztetése szükséges helyiségek berendezése czéljából, a már e tekintetből több ízben megújított és legutóbb mult évi november hó 19 én 65 109 sz. alatt kiadott rendeleteim értelmében haladéktalanul tegye meg a törvényhatóság a legbehatóbb intézkedéseket és ezen intézkedéseinek gyors s állandó végrehajtását a legszigorubbán ellenőriztesse. Netalán előforduló koleraganus megbetegedés esetén a

44382/1884 sz. a. kiadott rendeletem értelmében erről hozzam haladéktalanul távirati jelentés teendő, — Minthogy pedig a kolera eset megállapítása manapság súlyos nemzetközi következményeket von maga után — felhívom a törvényhatóságot, miszerint e kérdést illetőleg a leg gondosabb körültekintéssel és óvatossággal járjon el és a hatósági területen netalán felmerülő koleraganus esetet a 39.221/884 sz. a. kelt körrendeletem szigorú megtartása mellett főorvosával azonnal vizsgáltsa meg, — és az ázsiai kolera első esetét csak akkor mondja ki, ha az minden kétséget kizárólag bakteriologikus vizsgálat alapján is megállapított, — mi végből, ha bakteriologikus alapon a megállapítás ott bármi okból nem volna eszközölhető, ezen körülményről hozzam haladéktalanul távirati értesítést küldjön. Kiváló fontossággal bír különösen az első eseteknél a beteg szigorú elkülönítése, a gyors orvosi segély és az alapos fertőtlenítés. — Ezeknek gondos és szigorú alkalmazása mellett sok esetben lehető a bajnak csírájában való elfojtása, de mindenkor korlátozható annak tovatérése, — mi végből felhívom a törvényhatóságot, miszerint ezen körülményekre különös gondot fordítva, az ez irányban szükséges előintézkedéseket a legszigorubb felelősség terhe mellett azonnal tegye meg és ezeken kívül is minden kitelhető kövessen el arra nézve, hogy a kolera netalán fellelése a törvényhatóságot közzületlenül ne találja. Egyebekben reményelem, hogy a törvényhatóság kötelessége és felelőssége tudatában a legnagyobb buzgalommal fogja a szükséges óvintézkedéseket megtenni és minden igyekezetével oda fog hatni, hogy e tekintetben hatósága területén az arra hivatot közegek részéről vétkes mulasztás este ne következhessek be. Felhívom a törvényhatóságot, hogy az e rendeletem folytán teendő intézkedéseiről hozzam a ff. hó végeig részletes és kimerítő jelentést tegyen Budapestben, 1887. évi jul hó 13-án B. Orczy Béla.

* **Nagyvárad — Debreczen.** Ki a jövő vasárnap jó cigány zenét akar hallani; a várad vendégekkal együtt a kereskedő ifjúság szives vendégszeretetét kell igénybe vennie. A rendező ünnepélyességre ugyanis, a rendező bizottság, a debreczeniek két első zenekarát, a Magyar ifúvek s a Rác Károlyt egész napra s éjre szerződette. Mindjárt a megérkezéssel, mindket zenekar együttes játékaival fogja üdvözölni, a Váradról külön vonaton jövő vendégeket. A közúti vasút igazgatósága különvonatot bocsátott a rendezőség rendelkezésére, s ugy a helybeliek, mint vendégeink a 6 kocsi álló vonaton mennek ki az erdőre kedélyes villás reggelire. Reggeli után a hölgyek az uszodába fürdödni mennek; a férfiak pedig a gózzalmot tekintik meg 12 órakor ismét elől a különvonat, hogy az egész társaságot be a városba vigye. — Ket óra délutáni igyekezni fog a rendezőség városunk nevezetességeit vendégeinknek bemutatni. Két órakor nagy banquette, a „Bika” disztérmeben; természetesen hölgyek részvételével. Ha ebéd után maradna a délutáni időből valami, azt az urak az uszodába menettel; a hölgyek sétalátogatás, vagy pihenéssel töltik el. Este 9 órakor táncestet a „Bika” disztérmeben, hol a hölgyek, már a váradai hölgyek iránti udvariasságból is, kik nagy podgyaszt magukkal nem hozhatnák, a legégszerűbb toilletkekben kéretnek megjelenni. Hajnali 1 órakor külön vonat viszi ki a vendégeket a pályaudvarba; hisszük azonban, hogy ok sokkal jobban fogják magukat körünkben találni, semhogy oly hamar itt hagyjanak. S a hétfő vendégeinket remélhetőleg még itt

fogja találni — A váradiai kirándulásának fényes sikere, mint az az előtünk fekvő adatokból kitünik, már előre is biztosítva van. Általános Nagyváradon a debreczeni látogatás iránti érdek s valóban bámulates az eredmény, melyet az ottani rendező biz. ily aránylag rövid idő alatt felmutatni képes, már eddig 120-ra megy a jelentkezők száma kiknek névsorában a legtekintélyesebb ügyvédek, orvosok s kereskedők neveivel találkozunk. Legörvendetesebben lepett meg minket a jelentkező hölgyek (csupa szebbnél szebb fiatal asszony s lány!) nagy száma, kiknek szép szemei nem egy „Mercur” szivét fogják hevesebb mozgásra indítani.

* **A z a u g. 2-ik i ü n n e p é l y.** A városunkban tartózkodó felsőbb tanuló ifjúság már megindította a mozgalmat maga körében az Aug. 2-ik ünnepély ügyében s hisszük, hogy mint eddig, ugy ez évben is minden lehető megtesz, hogy a debreczeni szomorú nevezetességi csata évfordulója méltólag ünnepelessék meg. Már megalakult egy szűkebb körű bizottság, melynek elnöke Vékony Sándor, jegyzője Boldizsár Kálmán. Az ünnepélyeni részveletre meghivatnak, mint ez más években is történt, az összes debreczeni egyletek, továbbá felkerendik a bizottság a városi dalárdát is, hogy az ünnepélyen közreműködjen. Legközelebbi gyűlésében pedig 12 tagu rendező bizottsággá egészíti ki magát a bizottság, s ekkor választatnak ki az ünnepele szónokai is.

* **E s ő. Hetek óta szomjuhozik a föld.** A tikkasztó hőség melyhez hasonló évek hosszú sora óta nem volt, már csaknem tűrhetetlenné vált. A n ő v é n y z e t s e t s á r g u l, szenvedett. Végre valahára tegnap d. u. megérkezett az eső; ezt azonban szelvihar előzte meg mely oly porfelhőt hozott magával, hogy az utcának egyik oldaláról nem lehetett a másik oldalára átlátni. A porfelhő elvonultával — villámlás s mennydörgés közben — megeredtek az ég csatornái s jötekony eső öntötte meg a földet. Kár azonban, hogy csak rövid ideig tartott, — másik kár az, hogy a szelvihar a kertekben sok fiatal csemetét s gyümölcsös faágat letört.

* **Elhunyt honvéd.** Tóth István 1848—49-iki honvéd, ki a szabadságharc alatt a 96-ik zászlóaljnal szolgált, mint zászlótartó őrmester, Alsó-Józsan, folyó hó 15—16 közi éjjel — három napi betegség után — 75 éves korában elhalt. Egyike volt a legbátrabb harc sornak, a zászlót, mely alatt szolgált, megmentette, a szabadságharc lezajlását hazavi t s otthon rejtgette, holott a kényuralom nagy büntetést szabott volna ra, ha a zászlót felfedezték volna nála. 1868 ban, a honvéd-igazságok alkalmával, átadta e zászlót a debreczeni 1848—49-iki honvéd egyletnek s h a z a f i a s ü n n e p é l y e k e n e z s z l o t a l a t t s z o k t a k i v o n u l n i a z e g y e n r u h á s h o n v e d e k. Tóth István részére alig egy éve volt kieszközölhető az országos honvéd segélyző egylettel napi 15 kr. segély. E csekély összeggel — melyből meg nejt is kellett tartania — Alsó-Józsan huzta meg magát, a hol felfogadták csösznek. Ott élte — csöndes munkásság közt — utolsó napjait. Temetés f. hó 18-án ment végbe, nagy számu nép jelenlétében. A debreczeni honvéd-egylet — tőle telhetőleg — segélyezte az elhunyt özvegyét a temetési kiadásokért, a 13 egyenruhás honvéd — az egylet költségén — kiment a temetésre, magukkal vivén azon zászlót, melyet az elhunyt mentett meg. A zászló, melyet egykor büszkén hordott a csaták viharában, elkísérte tehát végső útjára is. Egyszerű siralmát a kegyelet angyala örizzze s a hosszú küzdelem után legyen siri álma csöndes, háborítatlan!

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A hálátlan.

(Beszély).

Irta: **Harangi József.**

Akármiilyen csudálatosnak látszik, de igaz.

Gyenge János uramnak 70 éves korában ugy elment az esze, hogy egy csöpp sem maradt, és mikor a 80-ik életévét betöltötte, tele volt bölcsességgel meg szomorúsággal. Mert ez a kettő nála együtt járt.

Mi volt e sajátságos változásnak oka, két szóval meg lehetne mondani, de ismernünk kell először, ki légyen ez a nevezetes személy, azután majd rátérhetünk arra is, mi légyen oka az ő bölcsességének és szomorúságának.

Gyenge János uram bizony csak emberes csizmadia volt s a mellett becstületes is. Nem kívánta soha a másét, de a magát sem hagyta; megtakarította a krajczárokat, s tallérokkal töltötte meg ládáját. Mikor tele lett a láda, uram szép házat csináltatott, hogy csudájára járt az egész utca. Ez ám a ház! Lám, a csizmadianak jól eszett a kapátja!

A nemzetes és nemes csizmadia czéh is, mikor az a ház elkészült, egyszerre megválasztotta őt czéhmasternek. Hirtelen fölfedezték, hogy nagyon okos, nagyon derek ember pedig hát addig mindenki azt beszélte róla, hogy csupa tiszta tökfikó.

Gyenge János uram kartársainak közmegelegedésére viselte a diszes tisztséget, gyaradott mind hirnevében, mind okosságban.

Volt neki egy derek fia, kit szintén Jánosnak hívtak, erre a fura nagyon büszke

vala. Mig czéhmasterre nem választák, váltig azt hajtogatta, hogy ebből a fiúból is olyan é r t e l m e s csizmadiat nevel, mint a milyen ő, és ez a gyerek bizonyosan többre viszi az apját.

Fájdalom, czéhmaster korában megbizgatta a nagyravágás ördöge. Már ő nem nevelt a fiát csizmadianak, mert nála már nem lehet különb csizmadia.

Mi legyen hát belőle? Nem egyéb, mint mesterember, de valami fényes mesterember.

Legyen aranyműves. Annak sohasem piszkolja be a kezét a szurkos fonal, a választóvíz is csak ritkán égeti meg. Igaz, hogy ehez a mesterséghez sok pénz kell, de az meg van Gyenge János uramnak elég.

A felesége már hat esztendeje, hogy meghalt, nincsen s széles világon semminemű rokona, sem gyermeke több, csak az az egy fia Aldozhat reá, van miből Legyen híresebb ember, mint az apja.

Ifju Gyenge János épen akkor volt 16 éves, mikor az ura-atyja betöltötte a hatvan-kettedik esztendejét. Ifju János ugy nőtt fel, mint a csirke a mezőn.

Magába szedett mindent, a mit jónak gondolt és anyyi hasznát vette az egésznek, hogy az ismerősök mind azt beszéltek felőle milyen kár az apjárt, hogy olyan fia van!

Ki értené az ilyen szavakat? Idősb János ur nem érté és nem is akarta érteni — Elvezette a fiát a város legelső aranyműveséhez, fizetett annak kétezer pengőt, a miért a jó l e k k ű u r i ember felfogadta a fiut s oktatni kezdte az a r a n y c s i z m a d i á s m e s t e r s e g é r e.

Ifju János jól indult és jól haladt; mestere már hat hónap mulva kijelenté, miszerint nagy hunczut lesz belőle idővel.

Hja mesterembernek élelmesnek kell lenni!

Ifju Gyenge ur csakugyan élelmes mesterember is lett; mert legelőször az apját élte ki. — Husz éves korában, (nem azért, mintha megérdemelte volna, hanem) a szerződés értelmében folszabadult és aranyműves segéd lett. Két évig vándorolt, azaz hogy csavargott Pesten, azután hazatért Bizonyítványait is magával hozta a háta közepén két foltok alakjában, miket a két évi kurzus alatt szedegetett föl ezért is meg azért is.

Eképen minden rendben lévén, idősb Gyenge János uramnak nem volt más apai kötelessége, mint elátni a fiát pénzzel, hogy boltot nyithasson és az üzletet megkezdhesse. Ez megis történt. Huszonötézer forintot költött a boltra, folszerelte fényesen és dusan a fia pedig beléült és várta a vevőket és megrendelőket.

Azonban vevők és megrendelők nem érkeztek; ifju János ur hát, hogy eltöltse napjait, maga lett vevő és megrendelő a kávéházakban és csapszékekben. Ilyenformán két év alatt igen gyümölcsöző helyekre elrendelgetett vagy tízezer forintot.

Édes apja azonban sehogysem volt megelégedve a dolgok folyásával; kegyetlenül lehorította fiát. De hát ez az orvosság nem használt semmit, másikat kellett készíteni. Azért az öreg János ur elhatározta, hogy megházasítja azt a fiut.

Ha felesége lesz, majd megjön az esze; azután meg gazdag hozományja helyrehozza az aranyműves üzletet esett csorbát.

Könnyű valamit elgondolni, de nehéz végrehajtani.

Ezt tapasztalá Gyenge János uram is, mikor előadta fiának a tervet.

— Jaj, édes apám, — felelé a fiu —

nem olyan könnyű dolog ám az! Gazdag! Csak hogy egy se jön hozzám, mert az apám csizmadia. — Ezt kellene elfelejtetni valahogy!

— De hát miképen édes fiam?

— Hát ilyen formán: Pól kellene szerezni dusabban a boltomat. Ez az első. Azután átíratná apám uram a házát az én nevemre.

— Igen, de akkor nekem semmi sem marad! Hetvenéves vagyok, miből élek meg öreg napjaimra?

— Én holtáig eltartom a házamnál uri módon.

— És azt gondold, akkor elfelejtik kinek a fia vagy?

— Igen. S a Hegymögiék leánya bizonyosan hozzon jön.

— Fű, — de hisz annak a fiskális az apja!

Az ám, valóságos ur! A leánya meg Pesten járt nevelőbe.

— Én is voltam Pesten édes apám!

— Ejnye, de fura dolog lesz, ha azt a leányt megkaphatod!

— Átiratja-e hát a házát apám uram?

— Át, át, hogyne! — Ejnye, ha annak a fiskálisnak leánya az én menyem lesz!

Ejnye! —

Két hónap mulva már nem idősb, hanem ifjabb Gyenge János nevére volt írva az a szép ház. Az aranyműves bolt is fel volt szerelve dusan s az öreg Gyenge csakugyan bámulta azt a sok drágaságot, a miért ő fizetett meg. Én istenem, de sok szép mindent adnak azért a csunya pénzért!

Öt hónap mulva asszony jött az ifju aranyműves ur szép házába, ugyanaz a Hegymögi leány. A kinek ugy örült idősb Gyenge János uram. No, azt nem lehet mondani, mint ha az új asszony is olyan nagyon örült volna

*Eöry Gusztáv meghalt Színházlatogató közönségünk előtt legjobb emléken élő kiváló színművész, Eöry Gusztáv tegnapelőtt Ujpesten meghalt. Még 4 év előtt is tagja volt színházunknak, mint az akkori ha talmas színházunk legkimagaslóbb művésze, ki mint szegény Tamás Lear-ben, vagy mint Samu a Tolonczban ép oly kitűnő volt, mint aminő páratlan Veréb Jankó. Huszonöt évig működött a világot jelző deszkákon. Neje és 3 gyermeke siratják elhunytát. Áldás lebegjen porai felett!

*Jubiláló olvasó-egylet. A margittai olvasó-egylet vasárnap jul. 17-én tartotta fennállásának 25 éves jubileumát, még pedig kugliverseynyel, batyus vacsorával és táncvigalommal egybekötve. E változatos műsor igen szép közönséget vonzott az olvasó-egylet e valóban nagyon jól sikerült ünnepélyre. Délután fél 6 órakor nyitotta meg Hasas Róbert uradalmi igazgató ur, az olvasó-egylet bűzö elnöke, nagylelkű jöltevéje a díszgyűlést. Ezután Szabó Lajos ügyvéd ur olvasta fel az egylet történetét keletkezésétől a mai napig, figyelemmel kísérve az egylet keletkezésénél az akkori hazai viszonyokat mely egylet az előre haladásra törekvés magvaiból kelt ki. — A történet felolvasása után Szabó Ferenc mérnök az olvasó-egylet legelső elnökének a díszgyűléshez intézett levelet ugyancsak Szabó Lajos ur olvasta fel. — Azután dísztagokul választott meg Szabó Ferenc mérnök Széplakon, Horváth József helybeli jegyző, Kecskés Sándor városi pénztárnok, s a mölki szent Benedek rend praelatusa Abbós Sándor Károly urak. A díszgyűlés bezárta után volt a kugli verseny első bábra Az első díjat egy gyönyörű pálinkás servert nyerte Böttger Gyula ur, — a második díjat — egy szép vadásztáskát — Koczó Árpád real tanuló, a 3-ik díjat — egy óratortót — Morvay Károly joghallgató ur, a 4-ik díjat — egy bőr tárcsát — Kiss Béla szolgabírói irnok ur. A versenyt tánc követte s ezután a batyus vacsora következett, jó zene hangjai és kedélyes társalgás között fogyasztván a szép számu közönség a jó izletes étkeket. A legnagyobb elismeréssel kell azonban adoznunk Toperczer Kálmán, Bónyi Adorján, és Morvay Tihamérné urhölgyeknek, Dr. Hajós Emil, Szakál István és Toperczer István uraknak, kik mint házi asszonyok illetve házi gazdák nem kímélve fáradságot, a legszivesebben s legügyesebben igyekeztek a vacsora alatt a közönség igényeinek megfelelni s oda munkálkodni, hogy a mulatság semmi kívánni valót ne hagyjon hátra. S ez nekik valóban sikerült is, miért fardozásaitak a legészintébb elismerés illeti. Szünet után ismét elkezdődött a tánc s feszelen jó kedvvel folyt reggeli 4 óráig. — Volt 3 francia négyes, melyek közül a 2 első 30-30 fra zótáncolta. Inceze Feri jó zene-kara huzta a talp alá valót, s a fiatalok tűzel rakta a pompás friss csárdásokat, melyeket sokszor a mamák óvatossággal daczára is 4-5-ször megújraztak a jó kedvű tánczosok. Ezen anyagilag is, de főképen szellemileg kitűnően sikerült mulatság csakugyan dícséretre válhatik az olvasó egyletnek. E szép ünnepély emlékre a jelenlevők mindnyájan egyívre feljegyezték neveiket. A jelen volt hölgyek névsora következő: Beuitz István, Bessenszky Dánielné Bobovszky Lajosné, Fenyődy Józsefné, Fruszinszky Jánosné, Gyentz Józsefné (Kécz), Goruby Mártonné (Déda), Hajós Emilné, Hartstein Lippóné, (Sánczi), Horváth Istvánné, Horváth Józsefné, Kalotay Viktorné (Széplak), Kovács Lajosné, Morvay Tihamérné, özv. Nyisztor

Lajosné, Poroszlay Zsigmondné (Tóti), özv. Stark Antalné, Szabó Lajosné, Szakál Istvánné, Szántó Jakabné, Szentpétery Zsigmondné, Özevgye Szervánuszky Jenőné, Szke nyár Sándorné, Toperczer Kálmáné. — Leányok: Agricola Ida (Nagybánya) Bessenszky Mariska, Bobovszky Etelka, Csuka Erzsike és Gizella, Fráter Irén (Terebes) Gentz Valérka, Goruby Jolán, Hartstein Ida, (Sánczi) Himmelbaier Fanny és Hermin, Horváth Ilka, Horváth Ilona, Klmán Ida, Kalotay Gizella, Kovács nővérek, Mick nővérek (Papfalva) Micskei Irma, Poroszlai Erzsike és Irma (Póti), Strak Izabella és Mariska, Szabó Irma és Mariska, Szentpétery Aranka, Szkenlyár Ilon és Mariska (M.-Petri) Votisky Camilla és Irén (Baromlak) Wachsmann Irma (Székelyhid).

*Tánczelestele. — A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete 1887. július hó 24-én vasárnap Nagyváradról érkező vendégek tiszteletére Az „Arany Bika” díszteremben zártkörű tánczelestele rendez. Belépti díj: személyenként 1 forint. Kezdeté pontban 9 órakor. Jegyek előre válthatók Szepessy Antal, Jánossy József és Zádor Lajos uraknál. A hölgyek kéretnek egyszerű öltözékben megjelenni.

*Figyelmeztetés. A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete által, 1887. július hó 24-én, a Nagyváradról érkező vendégek tiszteletére Az „Arany Bika” díszteremben rendezendő zártkörű tánczelestele, a meghívók már szétküldtek. Azok, kik tévedésből a meghívó birtokába nem jutottak, de arra igényt tartanak, kéretnek az iránt Zádor Lajos urhoz fordulni Megjegyezzük, hogy bár a meghívók csak a táncmulatságra szólnak, a czimzették az ünnepélyesség egész sorozatára hivatalosak s részvételi jegyüket ugyancsak Szepessy Antal, Jánossy József és Zádor Lajos uraknál válthatják ki. — A rendező bizottság.

*Baleset. A czelegléd-utcai templom építését sem lehetett befejezni baleset nélkül. Ugyanis a toronyban most készülnek a lépcsőzetet beállítani s méretek fölvetelével volt néhány ács elfoglalva. — Harangozó Mihály nevű fiatal, nőtlen, helybeli ács legény a fal belső oldalához tamasztott létra végén 5 méternyi magasságban állott, midőn a létra elvesztette az egyensúlyt s hátrafelé dőlt. Harangozó lebukott a létráról és súlyos sérülést szenvedett, úgy hogy kocsin kellett haza szállítani.

*Gyászhir. A városi tisztviselő-karnak halottja van Egyik legképzettebb, s egyik legszorgalmasabb tagját ragadta el a halál. Percze János segédlevéltárnok hosszabb szenvedést után tegnap d. e. elhunyt 33 éves korában. A boldogulalt holnap temetik kismester utcai lakásáról Beke poraira!

*Keletré! Akinek módja van benne, egyikét a legszebb utnaknak teheti meg szept. 1-én Budapestről kejtőnát indul a keletre. Az utiterv érinti a kelet legszebb pontjait: Alexandriát Jeruzsálemet stb. S a költségek Budapestről s oda vissza mindössze 1. oszt. 450, II. osztály 360 III. osztály 260 frt, beleértve a szállítást vasutakó s hajón, és az élemezést is.

*Képzelt beteg. Egy czigányzenész fiatal ember szállította magát kora reggel a város házára, azt állítva, hogy ő nem bír magával, úgy szédeleg, hogy majd elesik. Kiváncsi néptömeg vette körül, s az ilyen alkalmok elmaradhatlan mende-mondát annyira felfutták, hogy holmi gyöngye koleráról suttogtak. A jámber képzelt beteg csakugyan szédeült, csak hogy az — italtól, mert egész éjjel ivott. S ráadásul még a bérkocsissal is megvált a baja, mert nem tudta ki fizetni a kocsibért. A nagyobb skandalumnak aztán a képzelt beteg gyors elillanása vetett véget.

*Ermelleki hírek. Színészek Székelyhidon. Polgár Karoly társulata 15-én játszott először „Ripp van Winkle”-t adták nem épen zsuftól ház előtt. Keddre „Kiss herczeg,” szerdára „Chamillac,” csütörtökre „A kornevillei harangok,” szombatra „A furca háború,” vasárnapra „Az ember tragédiája” vannak kitűzve. — A szőlő kintűnő természet iger az Ermelleki A szőlőmunka különben szünetel — Az ermelleki vja s ut ermihályfai-nagyváradi fővonalrészén a eherszállítás kielőgő, a személyforgalom pedig meglepőleg nagy. — Tűz volt vasárnap Erkereserűben Weinberger N-nél a tűz oka ismeretlen. A leégett ház és istálló biztosítva volt. — D arva y Jánost kakadi lakost, ki nek esetét mi már köztölték a következők ölték meg: Borsodi Sándor, Czako Bálint, Hesi Imre, Nagy Károly s Gyarmathy Bálint, mindannyian fiatal emberek.

*Piaci árak. 1887. július hó 19 én megtartott hetivásárról. 1 Mm Buza 7 60—7,50—7,40 1 „ Kétszeres 6 10—6,00—5 90 1 „ Rozs 5 10—5 00—4 90 1 „ Árpa 4,50—4,40—4,30 1 „ Zab 5,30—5 20—5 10 1 „ Tengeri 5 80—5,70—5 60 1 „ Köles 5,00—4,75—4 50 1 „ Zsák Burgonya 1,40 100 „ Szalonna 55,00 54,00 — 53,00 100 „ Haj 55,00 54,00 — 53,00

*Időjárás: Európában: A közép részben volt nagy légnyomás (763—765) a depressziók (758—759) északra, és délnyugotról jöve Magyarország felett (760) ketté szelik — Az idő változó, helyenkint esővel és zivatarral, kevés hóvaltozás mellett.

H a z a n k b a n: Délkeleties, részben északnyugoti és délnyugoti, gyenge szelekkel, a hógy keveset változott, a légnyomás északnyugaton kisebbedett. — Az idő változó felhőzetű, reggel derűs, nagyon meleg. Esők és zivatark helyenkint, itt ott voltak

Kilátás a jövő időre: Hazánkban: — Változó felhőzet és hőkisebbedés mellett, számosabb helyen esők és zivatark várhatók.

*Husárak megállapítva s bejelentve 1887. évi július 20-tól július 27 ig — 32 kr. Erdei Jánosnál morgó-utca 587 sz. alatt. — Kolb Jakabnál péterfia utca 687 sz. alatt. 32—34 kr. Rác Györgynél Czelegd utca 2599. szám a., 36 kr. Rác Györgynél csapó-utca 10 sz. a. Balogh Jánosnál mester-utca 1371. sz. a., csapó-u. 482 sz. a. Kolb Jakabnál rózsater 10 sz. a. 44 kr. Magyar Gábornál piac 1-80 szék Czelegd utca 55 sz., Dedó utca 125 sz., Erdei Ferencnél miklós utca 2077. sz. a., és a két izr. hitközség két székében a piacon. 48 kr. az ort. izr. hitközség halpiacon — Mindentöbbit bejelentett 2 mézarszékben pedig 40 kr. — Jegyzet: Magyar Néhar három székben 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább.

x 50 000 forintra rug a Kincsem-sorsjáték főnyereménye, melynek még ezenkívül 4874 nyereménye van, s ez által rendkívül kedvező nyeremény-kilátást nyújt miert is nem mulasz hatjuk el t. olvasóink becses figyelmét e sorsjátékra különösen felhívni.

x Amerika mindenkor a nagy-szerű találmányok hazája volt és mintaul szolgálhat az ipar terén minden előre törekvő állannak. Bizonyítják ezt a legújabbban forgalomba hozott Waterbury-remontoirszekbrák, melyek tökéletes új szabad rendszer szerint szerkeszték és tetszőes külsővel bírnak — Daczára solid és tartós kivitelüknek ezen órák 6 frt 50 kr csekély összegért adatnak el, mi csak annak köszönhető, hogy roppant mennyi ségben allitattak elő és nagy kelendőséggel bírnak. Műt évben maga Angliában 100 000, Németországban 82.000 drb adatott el ezen órákból; minden egyes tulajdonosa ilyen Waterbury-zsebórának önkénytelenül is ennek ügynökévé válik. Felhívjuk különben olvasóink figyelmét az ide vágó, lapunk mai számában közölt hirdetésre.

x Egy új magyar vetőgép d a d a l a. — Fővárosi levelező írja — Az az örvendetes lendület, mely hazai gépgyártásunk terén tapasztalható, napról-napra fokozódik — E rendületről éleak képet nyújtott annak idején az orsz kiállítási gópostálya és ott első helyen a hazai Schlick-féle gépgyár és vasöntőde részvénytársulat melynek tárgyai még a külföld figyelmét is felkeltették E gyár volt az, mely a Schlick-féle (Krumpach szab.) 3-as és 2-6s ekeket bevezette és 4 év alatt nemcsak 35 első díjat nyert levők, hanem a külföldi hasonló gyártmányokat nagy részben kiszorította. A minap megtartott h a t v a n i e keversenyen e gyár eddigi diadalaihoz egy újabbat fűzött, amennyiben a Schlick féle ekek a Clayton & Shultworth, Eckert, Howard, Gubic, Sack stb., felével szemben 2 első arany-1 ezüst-, 1 bronzérmel és 1 díszoklevelet nyertek. Ez alkalommal mutatta be a gyár új Schlick-Havas féle „Triumph” sorvetőgépét is szabadalmazott gördülő vető-saruival, melyek a jelen volt nagyszámu szakértők közt rendkívüli feltűnést keltettek és elsőrendű aranydíszoklevéllel jutalmaztattak. E gépek számos előnyeit itt leírni hosszadalmas volna és a Schlick-féle gyár Budapestten szivesen ad a levelben hozzáfördülő érdeklődőknek bővebb felvilágosítást Itt csak röviden megjegyezzük, hogy a gép rendkívül egyszerű és könnyű szerkezettel bír a régi kiváltandó vetőkorongok helyett rovatkos vetőhengerekkel van ellátva, melyek valamennyi mag vetésére használhatók, a fogaskerekek — a gazdák e folytonos rémei — lehetőleg kerülve vannak a magot a vetőkészülék nem zúzza, a Schlick-Kü dényi fele szab. gördülő vetősarok rendkívül megkönnyítik a gép járását, a legtöbb talajban nélkülözhetővé teszik a tövisboroná használatát, a legzajosabb földben is fennakadás és tisztogató munkás nélkül használhatók, áruk aránylag kisebb minden más szerkezetnél, szóval megbecsülhetetlen előnyökkel bírnak, különben pedig közönséges vetősarokkal is készülnek. E kitűnő kép, mely mint értesülünk, a németpalánkai kiállításon is — elsőrendű kitüntetésben részesült, hivatalos h a z a i gépgyártásunknak újabb lendületet adni.

Közgazdaság. — Sertésvásár. A kőbányai sertéske-resk.-c arnok távirata. — Julius 18. Az új let változatlan. — Magyar urasági öreg nehéz 45.—46 — frtig, magy. uraság fiatal közép 45.—46 — frtig, magy. uraság fiatal könnyű 46.—46 50 frtig, magyar szedett nehéz 45.—45 50 frtig, magy, szedett könnyű 45.50 46 — frtig, romániai bakonyi átmeneti nehéz —.— frtig, rom. bakonyi átmeneti közép —.— frtig, romániai bakonyi átmeneti könnyű —.— frtig, rom. átmeneti eredeti közép —.— frtig szerb. átmeneti nehéz 44 —45.— frtig szerb. átmeneti közép 44.—45.— frtig, szerb. átmeneti könnyű. 44.—45.— frt. hízó a vasatról mászálva —.— frtig, hízó 1 éves élősulyban —.— frtig hízó két éves élősulyban (makkos) —.— frtig, öreg makkos sertés élősulyban, 46% levonása —.— frtig. Az árak hivatali sertéseknel páronkint 45

kgl. 1%-os levonással métermászánkint értendők. Sertésalét szá m. — Készlet július 15-én 103,505 db. — július 16-án felhajtott 792 drb, elszállított 1571, — maradt készletben jul. 16-án 102,726 drb. ser'és.

Apró cseprő. — Talpraesett válas z. T a n i t ó: Te Laci, ha azt mondom: „Az atya megáldá hat gyermekét” — cselekvő vagy szenvedő alak e ez? — L a c i: Ez cselekvő alak. — T a n i t ó: Helyesen és hogy mondanád ezt szenvedő alakban? — L a c i: Az apa hat gyermekkel lett megáldva.

Szólj, de ne tégy — s turesen fog kongani hangod a Tégy, de ne szólj s egyedül így ved a diadal! Greguss Ágost.

A gondolkodás csak tapasztalatoknak lehet eredménye, minden tapasztalat pedig érzéki megfigyelésen alapul.

A múlt tudata sugár, mely a jövő homályát felderíti.

Ipolyi Anold.

Ki fájdalom mellett is talál foglalkozást és szórakozást s nem tagadja meg magától a mindennapi élet járandóságait, midőn gyermeke beteg, ez az apa; ki éhen-szomjan, feledve mindent, ünföldözással virras t a kedves kis beteg fölött, kinek lelken éles kín nyilat át a szenvedő minden nyögésére; ki egészségtől, életét, lehelletét adná a haldokló egyetlen órájáért; ki volna más? ő az, a kedves é d e s anya! Tompa.

— Prédikáció ezred. A nemrég lefolyt amerikai polgárháboru alkalmával alkalmával úgy termettek az önkénytes ezredek mint eső után földből a gomba. Majdnem mindenféle polgári foglalkozásnak meg volt a maga külön ezrede; voltak tanuló, borbély, cipész, takács, kalapos, kőnives stb. ezredek volt egy gúnyosan prédikációsának nevezett ezred is. Ez a kikerestekedett Jöway-indiánokból állott, kiket papjaik vezettek. Az amerikai tábornokok nem sokat vártak ez ezredtől. Vicksburg ostrománál végre alkalom nyílt vitézségüket próbára tenni. Hogy a város ellen nyomulhassanak, előbb okvetlenül el kellett foglalni egy rendkívül meredek halmot, melyet tizenegye legnagyobb kaliberű ágyu védett. Ennek megostromlását csak a legválogatottabb csapatoktól lehetett volna várni, Grand tábor oknak azonban csak a prédikációs ezred állott rendelkezésre. — Haboznia nem volt szabad, az ezred élébe lovagolt tehát s parancsot adott a prédikátoroknak, hogy az úteget foglalják el. A prédikátor-ezredes e szavakkal fordult vadjaihoz: „Barátim! azt vetik szemünkre, hogy csak papolni tudunk. Nos rajta! ott van fenn egy kissé nehezen elérhető szöszék. Fel! Tartsuk oda fenn ajta toskodásunkat!” — „Ámen!” viszonza az ezred, s borzasztó barci kiáltást hallott, husz percz alatt a legborzasztóbb kartácszapor közt meghágtá a meredek halmot, elfoglalta az ágyukat s lehányta az ellenséget a mélységbe. Ez volt fenn a véres, de hatalmas prédikáció. Az egész hadsereg örömmirulásban tört ki s a vitéz csapat ezután elismert megtisztelésül viselte a „predikációs ezred” nevet.

Felölös szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre 37-43.

VII. 1887.

Nagyvárad városában levő dohány nagyárudának és különlegességi dohányárudának kezelése végett a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál f. 1887. évi augusztus hó 16-ik napján tárgyalás fog tartatni.

A közelebbi feltételek a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál megtudhatók.

Debreczen, 1887. évi július 18.

M. kir. pénzügyigazgatóság Debreczenben.

5589—5593. áu.

1887.

Árverési hirdetés.

Dr. Dusóczky Ferencz hagyatékához tartozó butorok és egyéb ingóságok a Nagy-Csapó-utcai 332. sor számú háznál az 1887. évi július hó 21-ik napján, azaz csütörtökön d. e. 9 órakor kezdődő árverésen Öry Sámuel árvaszéki elnök által készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Miről a v e n n i szándékozik értesíttetnek.

Kelt Debreczenben, 1887. jul. 16. A városi árvaszéktől

adiak kirándulásának előlünk fekvő adate is biztosítva van. debreczeni látogalóban bámulatos az an rendező biz. ily t felmutatni képes, a jelentkezők száma tekintélyesebb ügyedők neveivel talál en lepett meg min-csupa szebbnél szebb egy száma, kiknek ercur” szívet fogják ni.

ünnepély. A vádobb tanuló ifjuság lmat maga körében gyében s hisszük, gyben is minden le-debrecezi szomorú bulója méltólag ün-alakult egy szűkebb felnöke Vékony z sár Kálmán Az ghivatnak, mint ez z összes debreczeni di a bizottság a vá-ünnepélyen közre-nylésében pedig 12 egészíti ki magát a tnak ki az ünne

omjuhozik a föld. z hasonló évek hos-ár csaknem türhe-ny z e t sárgult, tegnap d. u. meg-ban szelvihar előte-zott magával, hogy l nem lehetett a porfelbő elvonultá-örges közben — s jötekonny eső azonban, hogy csak k kár az, hogy a fiatal cseméjét s

véd. Tóth István a szabadság-harez zolt, mint zászló-lyó hó 15—16 beteges után — yike volt a legbát-ot, mely alatt szol-áságharc lezajlású ttegette, holott a szabott volna ra, na nála. 1868 ban, avál, átadta a zász-lye kedve egytelnek y e k e n e z s z l o gyruhás hönvedek egy éve volt kiesze-ed segélyző egylet-csekély összeeggel — t tartania — Alsó- a hol felfogadták les munkásság közt e f. ho 18-án ment eléletében. A depr. stóleg — segélyezte betési kiadásokban, — az egylet költ-re, magukkal vivén unyt mentett meg. búszenk hirdott a tehat végső útjára kegyelet anygala után legyen siri

az! Gazdag! Csak mert az apám elfelejtetni vala-

es fiam? Föl kellene sze-az az első. Azután az én nevemre. em semmi sem ma-ból élek meg öreg

a házamnál uri or elfelejtik kinek nek leánya bizo-

nak a fiskális az A leánya meg

édes apám! lesz, ha azt a

át apám uram? Elyne, ha annak menyem lesz! em idősb, hanem volt írva az a is fel volt sze-csakugyan bá-a miért ő fize-z szép mindent ony jött az ifju-gyanaz a Hegy-idősb Gyrengé t mondani, mint on örült volna

(Vége köv.)

Huzás már Holnapután!

KINCSEM-SORSJEGYEK á 1 ft.

11 sorsjegy 10 ft. Főnyeremény 6 sorsjegy 5 ft 50 kr.

50.000 ft.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók:
a magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában: Budapesten, Váci-utca 6. sz.
DEBRECZENBEN: a dohánytözsdekben és lapunk kiadóhivatalában.

85. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom
készítményének.
Saját raktárában.

Árak ausztriai értékbe:
Kötelezettség és engedély nélkül
készpénz fizetés mellett.
Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	18.—
C. Szinte középszerű		17.—
0. Királyliszt		17.40
1. Lángliszt		16.80
2. Montliszt		16.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		15.80
4. " 2-od "		15.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		15.—
6. Szinte 2-od "		14.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső "		13.80
8. Szinte 2-od "		13.20
8 1/2. Barna 1-ső "		12.—
8 3/4. Szinte 2-od á 70 kg.		9.40
9. Lábliszt " 70 "		7.60
10. Veres liszt " 50 "		—
11. Finom korpa zsákkal	50	3.80
12. Durva korpa zsákkal á 50 kg	3 20	—
Simán őrölt liszt zsákkal á 75 kg.		—
Dara és liszt 25 kl. zacskókba 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább		—
Debreczen, 1887. július. 3.		
A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:		
A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo.		
10 11. 12.		50
Sima liszt		75

Budapest, 1886. dec. 1.
A mosókonyhánkban alkalmazásban álló s Önök által szállított 2 drb 3. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben czélszerűnek és előnyösnek bizonyult s midőn ezt késséggel igazoljuk, egyidejűleg kijelentjük, hogy gépeket mindazoknak, kiknek ilyenmő gépre szükségük van, legjobban fogjuk ajánlani.
Grand Hotel Hungaria
Hartmann f. s. k.

A nagy mosás keblemelensége megszűnt, mert mosó- és facsarógépünkkel (STRAKOSCH és BONER szabadalma)

egy személy egy nagyobb háztartás fehérneműjét néhány óra alatt, a fehérenemű rendkívüli kímélése, szappan, tüze óanyag és idő megtakarítása mellett hófehérre moss. Vasmángorlók csinos és czélszerű kiállításal.

Kaphatók Magyarország egyedüli vezér-ügynökeinél

Schleinz Károly és társainál
Bpsten, VIII. stáció-utca 47, és V. harminczad utca 4.

Próbamosás minden szerdán délután 3 órakor.
Részletfizetés mellett is kapható.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Teremi, Erd. 1886. nov.
Elismerem, hogy a részemre küldött 1. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben nagyon czélszerű, elég könnyen jár s a háztartásban nélkülözhetlen.
Gróf Bethlen Márk s. k. Sz. Fehérvár, 1887. márc. Ismételve csak is a legjobbat mondhatok mosógépjükrre. Több ízben meglelt támadva azon helytelen kijelentéssel, miszerint a ruhát ronthatá, pedig biztosítottam, hogy ez nem áll, mert utóbbi időben egy egész menyasszonyi kelegyét mostam a géppel és a svájzi himzések ugy szinte a francia csipkék, a legkevesebbet sem szenvedtek.
Cichini Kálmán s. k. Esztergom, 1886. decz. Az önöknel megrendelt 2. sz. mángorló gép igen jó munkát végez. Teljesen meg vagyok elégedve.
Rajner Agnes s. k.

A LEGJOBB ALKALOM!
Női- és férfi-, leány- és gyermek-czipő-árúk legolcsóbbani beszerezhetésére.

Köztudomásra hozom, hogy helyben, főpiacz, a BIEDERMANN-PALOTÁBAN május óta fennállott czipő-üzlettel felhagytam és az abban levő egész czipő-árú-raktárt fő üzletembe, piacz-utca, a városház épületébe helyeztem át.

Ez által azon helyzetbe jutottam, hogy az előre haladt idény daczára is raktáramat csökkenthessem, áruimat oly olcsó áron bocsátom a vevő közönség rendelkezésére, aminőket még Debreczenben nem ösmertek.

A n. é. közönség további szives pártfogását kéri kiváló tisztellel

FALK OTTÓ,
főpiacz, a városháza épületében.
Megrendelések mérték után, ugyszinte javítások gyorsan és pontosan elkészíttetnek.

Szenzátiós ujdonság és a legszebb alkalmi ajándék az amerikai WATERBURY REMONTOIR-ZSEBÓRA a világ legnagyobb óragyárából Waterbury Watch Co., Waterbury, Connecticut, amer. egyesült-államok. 2.000.000 frt. alaptőkével és 1500 db. napi gyártással.

Pontosan járó, megbízható és tartós. Ára csak 6.50 ft. utánvét mellett.

Magyarországi főraktár és javító ühely: HOTTELMANN Á.-nál Budapesten IV., Váci-körút 23. Megbízható ügynök minden városban keresetlik.

Köszén-kátrányt legjobb minőségben zsindely és deszkatetők behuzására, mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb, továbbá czulapok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére, hordókban á 50 és 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu COAKSOT (pirszén, kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos árak mellett a légszeszgyár igazgatósága Debreczenben.

A legjobb minőségű Gépolajat, Olajba törött készfesztekeket minden színben, Lenkenczék (Firnisz) Szoba padló fénymazat, mindennemű fénymazokat (lackokat), valamint:

Ermelléki ó hegyi boraimat a legtisztábban kezelve, üvegenként, ugyszintén hordószámra, 1 ltres üveg — üveg nélkül 26 kr. 1 fél literes üveg — üveg nélkül 13 kr. Hordó számra 100 liter 20 frt, üres üvegek 10—5 krral váltatnak vissza, ajánlom Rickl József Zelmos Debreczen.

Nyilvános Fiu tanuló és nevelő-intézet Csöndes J. F. Sopronban.

4 elemi, 6 gymnásiális osztályra. Allami érvénynyel bíró bizonyítványokkal. 25-ik évi tanfolyam. Nevelési nyelv magyar és német. Árva gyermekek teljes kiképezetésükig az intézetben lehetnek. Bővebbi felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS, „MAGYAR SELTERS”

Vegyelméze a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénadtartalma kiváló hatásnak bizonyult különösen tüdőbántalmaknál a hol a szabadszénadtartalom csekélyebb jelenléte megőrjí a beteg sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénadtartalom a gyógyhatás alkatrészeknek a beteg testreze be való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnye is, hogy a hol szabadszénadtartalmában erősebb ásványvizek, mint a seltersi-gleichenbergi, tüdőbajokban, különösen tüdővérzéséknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tüdőbetegék klímatisz gyógyintézetében, különösen a leglátogatottabb Görbersdorban, a Margit-víz otthonosá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Hamburger, Dr. Duschek stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a légző-, emésztő- és húgyszervek általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóviz
prűservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest-Fluméban KOLERA megbetegedés ellen a „MARGIT” borral használva a legegészségesebb ital!
Kizárólagos főraktár ÉDESKUTY L.
m. kir. és szerb k. udv. ásványv. szállítónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.